

Åtta stenar på frammarsch

Jade

Inte minst Kinas växande ekonomi avspeglas i den senaste tidens priser på jadeit – den ädlare formen av jade. De redan högt skattade gröna kulorna och sniderierna når redan oerhörda priser på auktion och de bara fortsätter att öka – priset för vissa sorter har enligt New York Times tiodubblats det senaste decenniet.

Spinell

Att studera det senaste årtiondets prisförändringar för spinell är som att studera en uppåtgående kurva utan slut. Om något så tycks ökningen ha accelererat den senaste tiden. Det faktum att spineller nästan aldrig behandlas lockar många, och en färg som kan sätta de vackraste rubiner och safirer i skuggan tillsammans med utmärkt hållbarhet gör den till en förträfflig – och kanske fortfarande undervärderad – ädelsten.

Mandaringranat

Årets färg var mandarinorange. Få stenar utgör då en bättre matchning än spessartinen, en sten som även går under namnet mandaringranat. Årets färg må visserligen ersättas med en annan vid årsskiftet, men spessartinen ser ut att vara här för att stanna. Medan brandgul färg hos safirer nästan alltid

fås på konstgjord väg, genom att upphetta safirerna tillsammans med grundämnet beryllium, så är spessartinens brandfärg naturlig. Dess hårdhet är utmärkt och lustern ligger i färgstenarnas toppskikt, och än så länge är priset på stenar under 5 carat överkomligt. Brandgula stenar i svenskarnas lite färglösa smyckeslådor är en trend att uppmuntra.

Rådiamanter

I skärningspunkten mellan trenden mot naturlighet och den klassiska diamantens exklusivitet ligger rådiamanten. Diamantkristaller kan växa i förbluffande former, och de naturliga, obehandlade färgnyanserna spänner inte bra över champagne och cognac: diamantkristallerna går att finna i citrongult, ljusrosa och till och med grönaktigt. Naturliga, råa svarta diamantkuber sammanfattar allt det som är populärt i herrsmycken.

Zirkon

På listan över riktigt heta stenar just nu finner vi den blå zirkonen, men också de lite ovanligare purpuraktiga och rosa färgnyanserna. Inte så konstigt kanske, zirkon har en av ädelstenvärldens absolut högsta värden av såväl brytningsindex som dispersion vilket skänker den en diamantlik eld, och en stor zirkon kring halsen fångar

uppmärksamheten från en hel sal. Faktum är att en 5 carats väslipad purpurrosa zirkon är, bland naturliga ädelstenar, det närmaste man kan komma en lika stor purpurrosa diamant.

Blå Ceylonsafir

Från flera håll kommer rapporten att safirer med den lugna och ljuvliga blå nyansen karaktäristisk för Sri Lanka (f.d. Ceylon) har ökat i popularitet under 2012.

Naturliga och unika pärlor

Naturliga pärlor – som i icke odlade – har naturligtvis alltid varit en märkvärdig raritet. Den senaste tiden har de astronomiska summorna som dessa pärlor betingar vuxit ytterligare i takt med vårt begär efter oförfalskad naturlighet. Även Tahitipärlor och South Sea åtnjuter allt större fascination från de som får upp ögonen för dessa rara skönheter – möjligheten att utnyttja naturens egna små formdefekter och färgvariationer hos pärlorna för att smida något unikt kan inte ha undgått att fascinera någon den senaste tiden.

Rosa diamant

Naturliga rosa diamanter har aldrig varit populärare – eller dyrare. Snittpriset för encaratare med intensiv rosa färg utan inneslutningar har gått upp till 180 000 dollar per carat enligt Robert Genis vid The Gemstone Forecaster. Flercaratsstenar med VS-kvalitet har upprepade gånger betingat priser omkring 1,5 miljoner dollar per carat på auktion de senaste åren.

I någon mån var rosa diamant länge en sten bland kronjuveler och relativt okänd för allmänheten, något som tog en snabb vändning när sångerskan Jennifer Lopez visade upp en vigselring med en 6 carats rosa diamant och startade en rosa diamanfieber i Hollywood.

Naturligt rosa diamanter är det dock få som kan unna sig, och febern kan därför nog lätt smitta av sig på andra delikat rosa stenar såsom rosa safir och morganit, vilkas popularitet redan idag är på stadig uppgång.

På bilden den nyfunna rådiamanten Argyle Pink Jubilee, hittad i Västra Australiens Argylegruva i våras. Tänk om någon hade modet att skippa slipning och polering och sätta den 12,76 carat stora råkristallen i ett hänge.

Och två på fall...

Akoyapärlor

Populariteten hos något så klassiskt som våra pärlor kommer kanske aldrig att falla i ordets rätta bemärkelse, men branschen har blivit skadad av en väldig överproduktion från Kina den senaste tiden. Japanska akoyapärlor en av de typer som får utstå mördande konkurrens av billiga kinesiska alternativ - En amerikansk gemmolog beskriver marknaden för akoyapärlor som ”platt, som bäst”, och tillägger ”död kanske är en bättre beskrivning.”

Tanzanit

Överdriven marknadsföring från tv-shopkanaler i USA har fått tanzanitens slagfras ”tusen gånger sällsyntare än diamant” att ljuda ihåligt i många amerikaners öron. (Trots att påståendet förmodligen fortfarande är sant.) Att kalla tanzaniten populär vore att överdriva, men nog känns det som om lite av dess stjärnglans har skavts bort. Faktum är att tanzaniten aldrig riktigt har hämtat sig efter att dess pris nådde sina högsta höjder i början av 80-talet och föll igen några år därpå. Ett stort plus dock för den största gruvaktören - TanzaniteOne - ansträngningar för hållbar utveckling i närområdet och i Tanzania generellt.

Tre gissningar inför framtiden

MÅNGA SOM KOMMER I KONTAKT med naturlig zirkon – en ädelsten omnämnd redan i bibeln och ej detsamma som cubic zirconia – blir förälskade i stenen. Naturlig zirkon är tillsammans med demantoidgranat den enda färgade ädelsten vars eld och lyster kan mäta sig med diamantens. Av sin hårdhet begränsas dock dess användning till festringar, örhängen och hängen. Men konstigt vore det om inte, någon gång, lystern hos denna fantastiska sten kunde gnistra sig in i kundernas hjärtan. Om så sker riskerar de nu överkomliga priserna att öka betydligt. Kanske pekar den senaste tidens popularitet mot att det är på gång?

DEN NYA ETIOPISKA kristallopalerna från Welo har varit med oss en tid nu, tillräckligt länge för att visa sina kvaliteter. Opalerna har förbluffat ädelstensvärden genom att inte visa något av den tendens att krackelera som nästan alla andra kristallopaler brottas med. Ändå är den, tack vare den relativt goda tillgången just nu då fyndigheten brukas för fullt, överkomligt billig. Men det kommer en framtid...

ÄDELSTENSSORTER Som traditionellt setts som befriade från konstgjorda behandlingar och förbättringar, såsom turmaliner och beryller, har de senaste åren också börjat behandlas i allt större skala. Granaterna en av få ädelstensgrupper som fortfarande sällan förbättras på konstgjord väg, utan har kvar sin naturliga färg och klarhet hela vägen från gruva till ring. Det är en egenskap som knappast kan bli annat än mer eftertraktad i framtiden.

JOHANNES ORSTADIUS

TS fakta
& former

FORMSPRÅKET hos ädelstenar är ett minst lika hett ämne som valet av sten i sig – och trenden här har varit tydlig. Naturligt, rått, organiskt. Naturen inpå skinnet. Fascinera kunder med råa diamantkristaller, trä en tråd full av akvamariner i deras naturliga kristallform.

Här frångås de normala slipningarnas vanliga regler för goda proportioner och vinklar: värdefulla ädelstenar slipas med rosenstensmönster på båda sidor, cabochonslipning integreras i allt fler stenar, inte sällan i form av de så kallade ”buff-tops” – ädelstenar med fasetterad undersida och mjukt cabochonslipad ovansida.